

Маматова Кыйбаткан Бургобаевнанын «Көп тилде билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун методикасы» аттуу темадагы 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз тили) адистиги боюнча, педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациялык ишине карата расмий оппоненттин

ПИКИРИ

Илимий жетекчиси: Чыманов Жеңишбек Арыпович – педагогика илимдеринин доктору, Ж.Баласагын атындагы КУУнун филологиялык билим берүүнүн технологиялары кафедрасынын профессору

Изилдөө үчүн тандалып алынган теманын актуалдуулугу – Көп маданияттуу билим берүү менен көп маданияттуу, көп тилдүү, этникалык жана маданий плюрализмдин духундагы инсанды калыптандыруу маселеси учурда дүйнө жүзүнүн бардык өлкөлөрү умтулуп жаткан билим алуунун ажырагыс жана өзөктүү бөлүгү болуп калууда. Кыргыз Республикасындагы жогорку билим берүү тармагы көп тилде билим берүү менен жаштарды көп маданияттуу таалим-тарбияга ээ кылуу жаатында кеңири мүмкүнчүлүктөрдү ачып бере алат. Тактап айтканда, ал негизги жана сөзсүз окутулуучу окуу курстарынын чегинде, айрыкча, гуманитардык жана коомдук дисциплиналардын жалпы билим берүүчү циклдеринде, ошондой эле, атайын курстар жана тандама курстар, рухий-маданий жана эстетикалык тарбия берүүнү уюштуруу аркылуу ишке ашырылуусу мүмкүн.

Ушундан улам, көп маданияттуу билим берүү, биринчи иретте, келечекте мугалимдик адистикке ээ боло турган студент-педагогдорду жана коомдук жана гуманитардык дисциплиналардын окутуучуларын даярдоодо өзгөчө маанилүү орунду ээлей тургандыгы анык. Албетте, Советтик билим берүү системасында бул багыттагы айрым идеялар интернационалдык тарбия аркылуу ишке ашырылганы менен ал система кыйрагандан бери унутулуп калгандыктан улам бүгүнкү күнү бул маселеге жаңы өңүттөн кароо маанилүү. Ушундан улам, КРнын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 2-июнундагы № 260-токтому менен бул багытты өркүндөтүү боюнча атайын программаны иштеп чыгуу каралып, ага ылайык «Кыргыз Республикасында көп маданияттуу жана көп тилдүү билим берүү концепциясы» 2009-жылы январда жарыяланган. Концепцияда көп маданияттуу жана көп тилде билим берүүнүн максаты: «көп түрлүү маданий чөйрөдө ийгиликтүү кесиптик ишмердикти жана татыктуу жашоону камсыз кылган көп маданияттуу компетенцияларга ээ болгон Кыргыз Республикасынын жаранын тарбиялоо», – экендиги белгиленген.

«Кыргыз Республикасында 2014-2020-жылдары мамлекеттик тилди өнүктүрүүнүн жана тил саясатын өркүндөтүүнүн Улуттук программасында» көп тилде билим берүүнүн максаты дагы такталып, «Кыргыз

көп тилде билим берүүнүн максаты дагы такталып, «Кыргыз Республикасында жашап жаткан бардык этностордун тилдерин сактоо жана өнүктүрүү менен Кыргызстан элинин биримдигин чыңдоонун маанилүү фактору катары мамлекеттик тилди толук жана кеңири колдонууну камсыз кылган натыйжалуу, тил саясатын куруу; эне тилин, мамлекеттик, расмий жана эл аралык тилдерди эркин билген кыргызстандыктардын көп тилдүү жаңы муунун өстүрүү» милдеттери аныкталган.

Демек, студенттерге кыргыз тили эне тили жана мамлекеттик тил катары окутуу менен бирге эле кыргыз тилин түпкүлүктүү элдин эне тили катары улуттар жана этностор аралык достуктун, ынтымак, биримдиктин, карым-катнаштын тили иретинде окутуп-үйрөтүүнүн технологияларын иштеп чыгуу, практикага жайылтуу зарылдыгы келип чыкты. Буга байланыштуу диссертациялык **иштин темасы** көп тилде билим берүү шарттарында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун методикасына арналгандыгы менен **актуалдуу** болуп саналат.

“Көп тилде билим берүүнүн шартында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун жалпы маселелери” деп аталган **биринчи главада** Кыргызстанда көп тилде билим берүүнүн тарыхы, азыркы абалы, аны өркүндөтүүнүн багыттары каралып, жогорку окуу жайларында эки же андан көп тилдерди окутуу совет мезгилинде эле башталып, кыргыз тили, орус тили жана чет тилдеринин (англис, немец, француз) бири предмет катары окутулгандыгы менен грамматикалык-теориялык эреже-аныктамаларды жаттатуу, тилдик мисалдардан келтирүү менен гана чектелип, окуучулар менен студенттер коммуникативдик-кептик билгичтик, көндүмдөргө ээ боло алышпагандыктан аны “көп тилде билим берүү” эмес, “көп тилдерди окутуу” деп гана атоо, эгерде, “көп тилдерди окутуу” – бул эки же андан ашык тилдерди өз-өзүнчө предмет, сабак катары гана окутуу деп эсептелинсе, ал эми “көп тилде билим берүү” – бул: окуучунун же студенттин бир нече тилде сүйлөй алуусу; ал тилдер билим алуунун каражаты болушу; көп тилдүү билим алуу менен көп маданиятты өздөштүрүү; ар кандай чөйрөдө, түрдүү кырдаалдарда ал чөйрө колдонгон тилде баарлаша алуу; окуп-үйрөнгөн бардык тилдерде коммуникативдик компетенттүүлүккө ээ болуу; өздөштүргөн тилдерди кептин оозеки жана жазуу формаларында жетиштүү деңгэлде колдоно билүү экендиги окумуштуулар А.Орусбаев, Ү.Култаева, К.Биялиев ж.б. эмгектеринен жана окуу-нормативдик документтерден алынган шилтемелер менен иштин 8-30-беттеринде тастыкталган.

Ошондой эле, көп тилдүү инсанды калыптандыруу маселеси лингвистикалык, психологиялык, социологиялык жана педагогикалык аспектилердин алкагында ишке ашырылаары белгиленип, алардын ар бирине токтолуу менен, мисалы, лингвистикада эне тилинин жана башка тилдердин үндүк курамындагы, лексикалык системасындагы жана грамматикалык курулушундагы жалпы жана спецификалык, окшош жана

окшош эмес учурларды аныктап алуу үчүн карым-катнаштагы тилдердин ар биринин дифференциалдык белгилерин таап чыгууну; экинчи тилди үйрөнүү маалында эне тилдин интерференцияланышынын лингвистикалык өзгөчөлүктөрүн, тилдерди карым-катышта үйрөтүүнүн негизги методу катары салыштырма-типологиялык метод эсептелині эри каралган. Көп тилде билим берүү жаатындагы Л.А.Шеймандын, А.Е.Супрундун, З.К.Дербишованын, “эне тилине таянуу” боюнча К.З.Закирьяновдун, интерференция жана транспозиция кубулуштары боюнча К.З.Зулпукаров, Л.В.Щерба, Л.И.Баранникова, У.Вайнрайх ж.б. эмгектеринин изилдөөгө тиешеси бар бөлүктөрү талдоого алынып, диссертациянын 31-37-беттеринде шилтемелер келтирилген.

“Көп тилдүү билим берүү шартында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуу боюнча изилдөөнүн материалдары жана методдору” аттуу темадагы **экинчи главанын** башында изилдөөнүн объектиси жана предмети аныкталып, илимий-методикалык эмгектерди, нормативдик документтерди талдоо, практикалык тажрыйбаларды жыйноо, аңгемелешүү, сабактарга катышуу, талдоо, байкоо, сурамжылоо, анкета алуу методдору белгиленип, буга ылайык үч баскычтан турган педагогикалык эксперименттин жүрүшү жана анын жыйынтыктары көрсөтүлгөн. Көп тилде билим берүү ишке ашып жаткан 12 наамдагы мектептер жана жогорку окуу жайларынын тизмеси, кеп ишмердүүлүгүнүн түрлөрү (угуу, окуу, сүйлөө, жазуу) боюнча студенттердин кыргыз тилин билүү деңгээлин аныктоо үчүн сунушталган тесттик материалдардын көрсөткүчтөрү, кеп ишмердүүлүктөрү боюнча студенттердин алгачкы билим деңгээлдери, андагы байкалган кемчиликтер, аларды четтетүү максатындагы жүргүзүлгөн тажрыйбалык иштер, кыргыз, орус жана англис тилдериндеги этнопедагогикалык багыттагы сабактардын үлгүлөрү, студенттердин жыйынтыктоочу этаптагы билим деңгээлдери диссертациянын 40-74-беттеринен орун алган.

“Көп маданияттуу жана көп тилдүү билим берүү шартында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун методикасы” деген аталыштагы **үчүнчү главада** жогорку окуу жайларда көп тилде билим берүүнүн жалпы дидактикалык талаптары катары когнитивдик компетенциялар, аффективдүү компетенциялар, жүрүш-туруш жана коммуникативдик компетенциялар, тилди предмет катары окутуу, тилдерди көп түрдүү билим берүүнүн каражаты катары окуп үйрөнүү, маданий шайкештик жана маданият аралык баарлашуу, байланыш каражаттарын колдонуу жана баарлашуу көндүмдөрү, жарандык көз караш менен демилгелүүлүк “КРда көп маданияттуу жана көп тилдүү билим берүү концепциясынын” негизинде сунушталган.

Эне тили, экинчи тил жана чет тилин окутуунун методикасы боюнча чет элдик жана орус окумуштуулары Е.И.Пассов, В.Г.Костомаров, Н.А.Китайгородская, В.А.Виноградов, Б.В.Беляев, А.А.Леонтьев, Н.Е.Кузовлева ж.б. эмгектери талдоого алынган. Мисалы, Е.И.Пассов менен Н.Е.Кузовлева төмөнкү принциптерге басым жасаган: 1) билим берүү

процессин баарлашуу процессинин модели катары уюштуруу; 2) окутууну индивидуалдаштыруу; 3) ойлонуп сүйлөөнүн активдүүлүгү принциби; 3) функционалдуулук принцип; 4) кырдаалдуулук принцип; 5) жаңычылдык принцип ж.б. Буларга таянуу менен кыргыз окумуштуулары К.Д.Добаев, Ү.Б.Култаева, С.К.Рысбаев, К.А.Биялиевдердин эмгектеринде да кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун бир катар дидактикалык жана методикалык принциптери иштелип чыккандыгы белгиленген.

Мына ушул жогоруда аты аталган окумуштуулардын эмгектерине, практикалык тажрыйбаларга таянуу менен диссертант кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун төмөнкүдөй лингводидактикалык принциптерин көрсөткөн. Алар: 1. Окутууну баарлашуу процессинин модели катары уюштуруу; 2. Окутууну индивидуалдаштыруу; 3. Окутууда эне тилинин өзгөчөлүгүн эске алуу; 4. Кырдаалдык-тематикалык принцип; 5. Кептик үлгүлөрдүн, моделдердин негизинде окутуу; 6. Аң-сезимдүүлүк жана активдүүлүк; 7. Оозеки кептин алдыга озуусу; 8. Функционалдуулук; 9. Өлкө таанытуучулук; 10. Маданият таанытуучулук; 11. Көрсөтмөлүүлүк. ЖОЖдордо кыргыз тилин айрым предметтерди окутуунун каражаты катары колдонуу, көп тилде билим берүүдө кыргыз тилин англис тили менен салыштырып окутууда текст менен иштөөнүн жолдору иштелип чыккан (119-155-бб.). Буларга кошумча диссертант тарабынан “ЖОЖдордо көп тилде билим берүү программасы жана ишке ашыруунун планынын үч этапты (2018-2030-жж.) камтыган долбоору иштелип чыгып, Н.Исанов атындагы Кыргыз мамлекеттик курулуш, транспорт жана архитектура университетинин (КМКТАУ) Окумуштуулар кеңешинде бекитилип, сунушталгандыгын баса белгилеп айтмакчыбыз.

Изилдөөнүн илимий жаңылыгы жана теориялык маанилүүлүгү төмөнкүлөр менен аныкталат:

- көп тилде билим берүү шартында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун азыркы талаптарга ылайык дидактикалык принциптеринин аныкталышында;

- көп тилде билим берүү шартында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун лингвистикалык маселелери чечмеленип, кыргыз тилин англис жана орус тилдери менен салыштырып окутуунун интерактивдүү ыкмалары менен жолдорунун сунуш кылынышында;

- кыргыз тилин экинчи тил катары көп тилде билим шартында окутуунун методикасынын иштелип чыгышында.

Диссертацияда чыгарылган ар бир жыйынтыктын (илимий жобонун) жана изденүүчүнүн корутундусунун негиздүүлүгү жана ишенимдүүлүгүнүн деңгээли

1-натыйжа. Көп тилде билим берүү шартындагы негизги проблемалар катары төмөнкү жагдайлар белгиленди: көп тилде билим берүүнүн концепция талап кылган багытта өркүндөтүлүшү; ар бир жарандын эне тилинен башка да тилдерди билүүсү; ааламдашуу процессинде маалыматтык

каражаттардын көп түрдүүлүгү, көп тилдүүлүгү менен улуттар аралык алаканын өсүшү; азыркы адистин көп тилдүү, көп маданияттуу сапатка ээ болуу муктаждыгы, түпкү калктын тилин башка улуттун өкүлдөрүнүн өздөштүрүүсү эс-тутумду байытуунун каражаты катары саналаары аныкталган.

2-натыйжа. Көп тилде билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуудагы негизги милдеттер катары төмөнкүлөр көрсөтүлгөн: интеллектуалдык көндүмдөрдү өнүктүрүү; коммуникативдик компетенцияларды калыптандыруу; когнитивдик компетенцияларды өнүктүрүү; аффективдүү компетенцияларды калыптандыруу.

3-натыйжа. Көп тилде билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуудагы өзгөчөлүктөр аныкталган, мисалы, кыргыз-англис тилдеринде салыштырып окутууда типологиялык методдун негизинде сөз түркүмдөрүнүн белгилерин, өзгөчөлүктөрүн аныктоо үчүн жалпы критерийлер катары семантикалык, морфологиялык, синтаксистик жана айкалыштыруу критерийлери (Джеймс Бэнкс) сунушталган.

4-натыйжа. Көп тилдүү билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутууда кыргыз, орус жана англис тилдерин салыштырып окутуу менен бирге эле грамматикалык көндүмдөрдү калыптандыруучу машыктыруучу имитациялык, сүйлөмдөрдү толуктоочу, трансформациялык, репродуктивдүү, комбинациялык жана коммуникативдик көнүгүүлөрдүн түрлөрүн колдонуусуз натыйжалуу ишке ашпастыгы эмгекте тастыкталган.

5-натыйжа. Көп тилдүү билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутууда кыргыз, орус жана англис тилдерин салыштырып үйрөтүүнүн жолдору, көнүгүүлөр системасы жана аны менен иштөөнүн ыкмалары, үлгүлөрү окутуу процессине сунушталып, алгылыктуу натыйжалар алынган.

Диссертацияда изденүүчү чыгарган ар бир илимий жыйынтыктарынын (жобонун) жана изденүүчүнүн корутундусунун жаңылыгынын деңгээли:

1-жыйынтык. Жарым жартылай жаңы, себеби, изилдөөнүн максатына ылайык, психологиялык, педагогикалык, методикалык, лингвистикалык адабияттардагы концептуалдык булактарга талдоо жүргүзүү менен алар алгачкы жолу жалпыланган.

2-жыйынтык. Жаңы деп эсептелет, анткени көп тилдүү билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун илимий жактан изилдениши, азыркы учурдагы абалы аныкталып, ошондой эле көп тилдүүлүккө окутуп-үйрөтүүнүн методологиялык жана дидактикалык негиздери көрсөтүлгөн.

3-жыйынтык. Жаңы, себеби, көп тилдүү билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутууда

кыргыз, орус жана англис тилдерин салыштырып окутуунун методикалык шарттары, негизги критерийлери, ыкмалары, көнүгүүлөр системасы жана аны менен иштөөнүн методикасы иштелип чыккан.

4-жыйынтык. Жаңы, себеби иштелип чыккан методика окутуу процессине жайылтылуу менен эксперименттик тажрыйбалардын негизинде жалпы талдоого алынып, андан алгылыктуу натыйжалар алынган.

Ички биримдигин жана тиешелүү актуалдуу проблеманын, теориялык жана прикладдык милдеттердин чечилишине арналган жыйынтыктардын багытынын бааланышы

Издөнүүчү Маматова Кыйбаткан Бургобаевнанын диссертациясынын жоболору, жыйынтыктары билим берүүнүн көп маданияттуу компетенттүүлүгүнө байланышкан нормативдик документтерге таянуу менен бирге эле жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун жалпы педагогикалык теориялары жана практикасы менен байланыштырылган. Алынган жыйынтыктар өз ара байланыштуу, практикалык сунуштары туура теориялык-методологиялык таянычтардын негизинде түзүлгөн. Эмгек тема боюнча ички бир бүтүндүккө бириктирилген бир топ илимий жаңы жыйынтыктарды жана жоболорду ичине камтыйт жана алар изденүүчүнүн педагогика илимине кошкон жеке салымын тастыктай алат.

Алынган жыйынтыктардын практикалык баалуулугу

1. Көп тилде билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутууда аны орус, англис тилдери менен салыштырып үйрөтүү боюнча талдоого алынган илимий-теориялык булактар кыргыз тили мугалимдери жана илимий изилдөөчүлөр үчүн илимий таяныч боло алгандыгы.

2. Изилдөөнүн объектисиндеги кыргыз тилин жогорку окуу жайларында экинчи тил катары окутуу процесси студенттердин уюштуруучулук, коммуникативдүүлүк, перцептивдүүлүк, суггестивдүүлүк, изилдөөчүлүк, гумандуулук, көп маданияттуулук, креативдүүлүк, көп тилдүүлүк, дүйнөнү таанып билүүчүлүк сапат-касиеттерин калыптандыруу менен бирге эле эне тили аркылуу бир нече тилдерде эркин сүйлөп, тилдик-коммуникативдик жактан өнүгүп-өсүүгө окутуп-тарбиялагандыгы.

3. Көп тилде билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун ыкмалары, формалары жана методдору студенттерди эне тилин урматтоо менен анын базасында башка тилдерди окуп-үйрөнүү менен көп тилге ээ болууга, тилдик-коммуникативдик, кептик-практикалык компетенттүүлүктөргө багыттайт. Ушундан улам, көп тилге ээ болуунун натыйжасында көп маданияттуулукка, ал аркылуу элдердин ортосундагы ынтымак, достук, биримдикке өз салымын кошууга үйрөтүү менен турмушта туура багыт алууга окутуп-тарбиялоого көмөк көрсөткөндүгү.

4. Изилдөөнүн мазмуну жогорку окуу жайлардын окутуучулары үчүн окуу-методикалык комплекс (ОМК) катары пайдаланууга мүмкүнчүлүктү бергендиги. Ошондой эле, Жогорку аттестациялык комиссия талап кылган илимий-педагогикалык басылмаларда чагылдырылып, конференцияларда баяндамалар жасалып, сабактар өткөрүлүп, педагогикалык эксперименттерде текшерилген.

К.Б.Маматованын диссертациясынын материалдарын ишке ашыруунун жыйынтыктары боюнча төмөнкүдөй оң натыйжалар алынган:

1. Тажрыйба жүргүзүү үчүн анын максатын, формасын аныктап, жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутууда аны орус, англис тилдери менен салыштырып үйрөтүү менен студенттерди көп тилдүүлүккө үйрөтүүнүн технологиясы иштелип чыккан;

2. Эксперименттерди өткөрүүдө коюлган талаптарды план боюнча аткарып, ага байкоо жүргүзүп, андан жыйынтык чыгарылган;

3. Изденүүчү, окутуучу эксперименттерди жүргүзүүдө жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутууда аны орус, англис тилдери менен салыштырып үйрөтүү менен студенттерди көп тилдүүлүккө ээ кылууга байкоо жана талдоо жүргүзө алган жана андан жыйынтык чыгарылган;

4. Эксперимент өткөрүүдө максат катары коюлган тапшырмаларды толук кандуу аткаруу, аны жыйынтыктоо, баалоо талаптары жогоруда түзүлгөн шарттарга ылайык аткарылган.

Сунуш кылынган теориялык ой корутундулар педагогикалык эксперимент аркылуу текшерилген, педагогикалык эксперименттин жүрүшү жана натыйжалары тыянакталган. Жалпы корутундуларда изилдөөнүн натыйжалуу жыйынтыктары чыгарылган. Изилдөөгө алынган проблемалар боюнча практикалык сунуштар көрсөтүлгөн.

Диссертациянын негизги жоболору, жыйынтыктары жана натыйжалары 15 аталыштагы илимий макалада чагылдырылып, алардын үчөө орус тилинде Россия Федерациясындагы илимий журналдарга, ал эми калган он үч макала Кыргыз Республикасынын Жогорку аттестациялык комиссиясы талап кылган басылмаларда жарыяланган.

Автореферат диссертациянын мазмунуна, анда коюлган изилдөөнүн максаттарына жана милдеттерине дал келет жана бири-бири менен бирдей түзүлгөн кыргыз, орус жана англис тилдериндеги резюмеси бар.

Маматова Кыйбаткан Бургобаевнанын диссертациялык иши жана анын жыйынтыктары илимий жаңылыгы жана практикалык мааниси боюнча кыргыз тилинин методика илиминде жогорку окуу жайларда кыргыз тилин окутууну өркүндөтүүгө кандайдыр бир деңгээлде салым кошот жана өз алдынча иштелип чыккан, толук бүткөрүлгөн илимий иш болуп эсептелинет.

Диссертациялык иште кездешкен айрым бир мүчүлүштүктөрдү айта кетүүнү зарыл деп эсептейбиз. Алар:

1. Диссертациянын негизги өзөгүн түзүп турган акыркы главасы көп тилдүү билим берүү шартында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун методикасына арналганы менен басымдуу көпчүлүгү дидактикалык принциптер орун алгандай сыяктанат. Параграфтардын аталыштары да бири бирин кайталагандыктан (3.1 – ЖОЖдордо көп тилде билим берүүнүн дидактикалык талаптары жана принциптери; 3.1.1 – Дидактикалык талаптар 3.1.2 – Дидактикалык принциптер) 3.1.1. менен 3.1.2.ни параграфка кошуу (3.1ге) зарыл.

2. Диссертациянын 47-,51-,54-,69-,75-беттеринде эксперименттик иштер Н.Исанов атындагы Кыргыз мамлекеттик курулуш, транспорт жана архитектура университетинде (КМКТАУ) жана И.Арабаев атындагы КМУда жүргүзүлгөндүгү жалпы айтылгандыгы менен кайсы институт же факультет экендиги тууралуу да так маалымат көрсөтүлүшү керек эле.

3. Иштин техникалык жагын кароо, мисалы, глава боюнча корутунду жаңы барактан башталышы (74-бет), барактардагы саптардын ортосундагы аралыктар (интервалдар) ар кандай, ошондой эле, стилдик, грамматикалык жана орфографиялык каталарды да четтетүү зарыл.

Ошентсе да, бул аталган мүчүлүштүктөр диссертациялык иштин жалпы деңгээлине өзүнүн таасирин тийгизе албайт деген ойдобуз.

Жыйынтыктап айтканда, Маматова Кыйбаткан Бургобаевнанын «Көп тилде билим берүү шартында жогорку окуу жайларында кыргыз тилин экинчи тил катары окутуунун методикасы» аттуу темадагы 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз тили) адистиги боюнча диссертациялык иши жана анын авторефераты Кыргыз Республикасынын Жогорку Аттестациялоо комиссиясынын «Окумуштуулук даражаларды ыйгаруу тартиби жөнүндөгү жобосунун» 10-пунктунун талаптарына ылайык иштелип чыккан эмгек болуп саналат. Изилдөөнүн автору Маматова Кыйбаткан Бургобаевна аталган адистик боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын алууга татыктуу деп эсептейбиз.

Расмий оппонент:

педагогика илимдеринин доктору, доцент

Мусаева В.И.

*Дата поступления
отзыва в ДС Д.Б.В. 580
12.04.2019г
З. секр ДС: В.А. Окурбаев ДК*

8